

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»

(назва бакалаврської програми)

на тему «Стан та перспективи розвитку винного туризму в Одеському регіоні»

Виконавець:

студентка факультету міжнародної економіки

Чепик Вадим Володимирович

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

Ст. викладач

Козловський Роман Сергійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Одеса 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Одним із трендів сьогодення є *екологічність*, а саме: відмова без надмірного споживання товарів, перехід до зеленої енергетики, зростання вживання продуктів харчування локального походження тощо. Тобто, на часі ті дії, які покращують стан навколишнього середовища чи принаймні не шкодять йому. Тренд на усе «зелене» не міг оминати сферу туризму. Туристичний сектор підхопив попит людей на екологічність та почав виробляти продукти у цій сфері, з'явилися нові види туризму (зелений, сільський, ено-гастрономічний туризм). Саме **енотуризм або іншими словами винний туризм** буде досліджуватися у даній роботі.

Дана тема є актуальною, так як винний туризм набирає широкої популярності серед споживачів, тому саме вивчення теоретичних аспектів та практичних порад щодо організації дозволить просувати даний вид туризму серед українського споживача.

Стан наукової розробки проблеми полягає у розкритті теоретичних та практичних аспектів щодо вивчення досвіду розвитку світового та українського винного туризму, віднесено праці таких дослідників як Басюк Д.І., Нездоймінов С.Г., Любіцева О.О., Іванов С.В.

Об'єктом дослідження винний туризм в Одеському регіоні

Предметом дослідження: сучасний стан винного туризму в Одеському регіоні

Мета дослідження: обґрунтувати перспективи розвитку винного туризму в Одеському регіоні, виділити його особливості з поміж інших видів туризму та рекреації, визначити шляхи покращення галузі.

За для реалізації мети автор ставить наступні завдання та цілі:

- Окреслити поняття «винний туризм»
- Дослідити особливості організації винного туризму та методологію просування
- Оцінити ресурсну базу для організації винного туризму та теперішній стан галузі
- Дати характеристику конкурентоздатності індустрії винного туризму в Одеському регіоні
- Схарактеризувати модель розвитку винного туризму та взаємодії учасників ринку винних турів
- Розглянути шляхи покращення винного туризму через вдосконалення туристичного продукту

Теоретичною і методичною основою дослідження є законодавчі та нормативні акти України, наукові розробки вітчизняних та зарубіжних економістів щодо вдосконалення процесу розвитку регіонального аспекту винного туризму в Україні, інструктивні матеріали, інші періодичні видання, науково-дослідні розробки вищих навчальних закладів, тощо.

Методи дослідження. Дослідження ґрунтується на застосуванні діалектичного методу пізнання для вивчення закономірностей розвитку винного туризму в Україні та світі. Крім цього, використано такі методи дослідження: теоретичного узагальнення і порівняння; системний аналіз; синтез; інформаційне моделювання; абстрагування.

Практична значимість дослідження полягає в тому, що сформульовані теоретичні аспекти та рекомендації щодо практичної сторони питання можуть бути використані при розробці: кроків з боку держави задля створення сприятливих умов для розвитку винного туризму в Україні; винних турів та івент заходів.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Зміст поняття винний туризм*» було дано визначення поняттю винний туризм та винний тур, визначено складові винного туризму, розглянуто особливості організації винних турів та методологію їх просування на ринку.

У другому розділі «*Сучасний стан розвитку винного туризму в Одеському регіоні*» була дана оцінка ресурсного забезпечення для організації винних турів, а саме: терруар, виноградники, виноробні підприємства і їх туристичні продукти та послуги

У третьому розділі «*Перспективи розвитку винного туризму в Одеському регіоні*» були розглянуті шляхи удосконалення процесу взаємодії учасників на ринку винного туризму та запропоновано шляхи покращення винних турів.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

1. Було виявлено те, у в українській туризмології та туристичному законодавстві не існує єдиного визначення винний туризм. Саме з цією метою було розкладено поняття на окремі складові та на основі проведеного дослідження дано наступне визначення: **Винний туризм** – це тематичний вид туризму, основною метою якого є подорож до місця виробництва вина, знайомство з процесом виготовлення напоїв, з місцевими винними культурою, традиціями та дегустація кінцевого продукту виноробні. Можна зробити висновок про те, що винний туризм не слід вважати таким, якщо відсутня подорож до безпосереднього місця виробництва вина та дегустація там же. При розкритті цього питання, також було наголошено на тому, що винний туризм не слід ототожнювати з гастротуризмом, бо вони мають різні цілі для споживачів.

2. Визначено основні організаційні особливості створення винних турів та дано визначення поняттю винний тур. **Винний тур** – це набір туристичних послуг, який має терміни початку та закінчення та задовольняє потреби туриста у дегустації вина у місці його виготовленні, ознайомленні з процесом виробництва вина, з винною культурою регіону та місцевими традиціями збору винограду. До основних особливостей організації винних турів можна віднести: організація винних турів нерозривно пов'язана з термінами збори винограду, винні тури можливі лише за

наявності місця безпосереднього виробництва вина. при організації винних турів слід просувати та виховувати винну культуру серед туристів, організація винних турів передбачає певне рекламування місцевих вин, винний тур повинен бути направлений на сталий розвиток регіонів.

3. Сформовано основну методологію просування винних турів. До основних методів просування відносять: створення нового якісного та інклюзивного винного туру, що здатен просувати себе тільки своєю незвичністю; проведення фестивалів та створення винних маршрутів; також слід звернути увагу на участь місцевих виробників вина у міжнародних фестивалях та конкурсах як на потужний фактор просування українського вина у світі. Не менш важливим у питанні просування є демонстрація мальовничої картини виноградників, наприклад, у соціальних мережах та просування винної культури серед споживачі, бо якщо є попит на якісно вино, буде попит і на винні тури. Не варто забувати також і про процес створення регіонального винного бренду.

4. Було проведено оцінку наявної ресурсної бази для розвитку винного туризму в Одеському регіоні. Для розкриття цього питання було проаналізовано природні умови, типи ґрунтів, тобто терруар Одеського регіону, охарактеризовано стан виноробної галузі та розглянуто актуальну туристичну пропозицію на ринку на прикладі двох виноробень «Шабо» та «Колоніст». За результатами проведеного дослідження зроблено висновок про те що, регіон має достатньо сприятливі природні умови для розвитку виноробства та винного туризму, але існує ряд економічних та нормативно-правових факторів ,які гальмують розвиток галузі. Також варто відмітити, що на жаль, на даний момент, пропозиція винних турів на ринку достатньо обмежена через здебільшого масовий характер українських вин та низькою зацікавленістю вітчизняного споживача до місцевої продукції.

5. На основі опрацьованих джерел, було розглянуто кластерну модель розвитку винного туризму в Одеському регіоні. Модель чітко демонструє, що винний туризм існує при співпраці туристичного та винного бізнесів. Така кооперація в результаті дає змогу об'єднувати ресурси та можливості підприємств задля створення нового якісного продукту, а також просування товарів місцевого виробництва.

6. Розроблено шляхи покращення стану винних турів та підвищення їх якості. На це питання слід звертати увагу, так як саме за якісними показниками Одеській регіон відстає від свої конкурентів. Розширення пропозиції не завжди є позитивним фактором, якщо не приділено увагу питанню якості як вина, так і винних турів. До основних шляхів покращення винних турів належать: підвищення винної культури серед населення, проведення лекцій та навчальних семінарів для представників туристичного бізнесу, створення на законодавчому рівні систему класифікацій вин, створення вимог до якості; розробка турів з урахуванням особливостей кожної з виноробень.

Отже, розвиток винного туризму в Одеському регіоні є перспективним напрямком. Винний туризм може стати важливим фактором популяризації локальних вин та гастрономії та важливим джерелом доходів для місцевих підприємців у сфері виноробства, виноградарства та туристичного бізнесу. Для успішного розвитку сфери необхідно залучати додаткові іноземні та державні інвестиції, не створювати

додаткових перешкод для бізнесу на законодавчому рівні та пропагувати відповідальне споживання в контексті підвищення винної культури серед потенційних споживачів, а також звертати увагу на якість вина та організації винних турів в Одеському регіоні.

АНОТАЦІЯ

Чепик В.В. «Стан та перспективи розвитку винного туризму в Одеському регіоні»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою. «Стан та розвитку перспективи винного туризму в Одеському регіоні» . – Одеса, 2023

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Об'єкт дослідження - винний туризм в Одеському регіоні .

Мета роботи є обґрунтувати перспективи розвитку винного туризму в Одеському регіоні, виділити його особливості з поміж інших видів туризму та рекреації, визначити шляхи покращення галузі..

У даній кваліфікаційній роботі було розглянуто поняття винний туризм, досліджено особливості організації винного туризму та методологію просування винних турів, оцінено ресурсну базу для організації винного туризму та сучасний стан сфери; розглянуто шляхи покращення якості винних турів

Результати даного дослідження можуть бути використані при розробці: кроків з боку держави та бізнесу задля створення сприятливих умов для розвитку винного туризму в Україні; винних турів та івент заходів.

Ключові слова : винний туризм, винний тур, терруар, вино, виноградники, виноробні.

ANNOTATION

Chepyk V.V. "The current state and prospects of the wine tourism in the Odesa region"

Qualification work for a bachelor's degree in specialty 242 "Tourism" in the educational program "The current state and prospects of the wine tourism in the Odesa region " - Odessa National University of Economics. - Odesa, 2023.

Qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used.

The object of research is wine tourism in the Odesa region

The purpose of the work is to substantiate the prospects for the development of wine tourism in the Odesa region, to distinguish its features from other types of tourism and recreation, to determine ways to improve the industry.

In this qualification work, the concept of wine tourism was considered, the peculiarities of the organization of wine tourism and the methodology of promoting wine tours were investigated, the resource base for the organization of wine tourism and the current state of the field were evaluated; ways to improve the quality of wine tours are considered.

The results of this study can be used in the development of steps by the state and business to create favorable conditions for the development of wine tourism in Ukraine, wine tours and events.

Key words: wine tourism, wine tour, terroir, wine, vineyards, wineries.